

3. Handmatig knotten van bomen	De gevaren en aandachtspunten	Beoordeling: mogelijke oorzaken van het gevaar	Maatregel: noodzakelijk om het risico aanvaardbaar te maken
	Van de ladder afvallen.	Door een afgezagen tak van de ladder afgeslagen worden. De Ladder niet stabiel neergezet. Te ver met de arm reiken om een tak af te zagen.	Alleen door het toepassen van een goede werktechniek kan de tak gecontroleerd afgezaagd worden. De ladder stevig neer zetten, indien nodig aan de bovenkant vastmaken aan de boom. Niet verder dan een armlengte naast de ladder reiken. Met beide voeten op de ladder staan.
	In aanraking komen met het zaaggereedschap.	Een hand of been bevindt zich in de zaagrichting.	Pas de juiste zaagtechniek toe. Houd altijd afstand t.o.v. anderen, ook de 'meehelpende collega's'. Draag handschoenen.
	Tijdens het vellen zaagsel in de ogen krijgen.	De wind kan zaagsel in de ogen blazen.	Kies een werkpositie waardoor de wind het zaagsel uit de richting van de zager blaast. Draag een veiligheidsbril wanneer er toch nog zaagsel in de ogen kan komen.
	In de sneeuw of op een ijsvlakte vallen of uitglijden en daardoor uit de knot of van de ladder afvallen.	Vergroot de kans op val- en uitglijdgevaar in de knot. Door zeer gladde ondergrond kan de ladder wegglijden.	Draag spikes of andere hulpmiddelen onder de schoenzolen. Knot geen bomen wanneer er geen stabiele zaagpositie ingenomen kan worden b.v. bij extreem gladde omstandigheden.
	Specifieke omstandigheden; klimatologisch, ondraagkrachtige bodem, loslopend vee, talud, sloot.	Hitte, koude, regen en harde wind vermindert de controle over de werkzaamheden. Loslopend vee kan bedreigend zijn.	Weet onder welke omstandigheden de werkzaamheden uitgevoerd gaan worden. Stem de maatregelen daarop af.

3.Handmatig knotten van bomen	De gevaren en aandachtspunten	Beoordeling: mogelijke oorzaken van het gevaar	Maatregel: noodzakelijk om het risico aanvaardbaar te maken
	Ongecontroleerd vrijkomen van houtspanning en zwiepende takken bij het takkenafvoeren.	De zaagsneden foutief uitvoeren, verkeerd inschatten van de positie van de takken en de aanwezige houtspanning. Te dicht bij elkaar werken.	Schat de juiste houtspanning in en beoordeel de trekkracht die nodig is bij het afvoeren van de takken. Houd altijd voldoende afstand van elkaar; minimaal de lengte van de takken.
	Omgevingsveiligheid; passerende personen en aanrijdgevaar bij wegen en fietspaden.	Geen rekening gehouden met passanten die geraakt kunnen worden door vallend hout of zwiepende takken. Of dat zij de uitvoerende kunnen aanrijden.	Neem maatregelen waardoor de werkzaamheden veilig gepasseerd kunnen worden; tijdelijke verkeersmaatregel, waarschuwen, wegafsluiten en omleiden. Draag signaalkleding
	Infectie door virussen, bacteriën, insecten en planten.	Tekenbeten, eikenprocessierups, straatvuil (tetanus), ratten (ziekte van weil), berenklauw, waterscheerling, wespen.	Verkrijg goede kennis van de infectiebronnen en de mogelijke preventiemaatregelen.
	De juiste PBM worden gebruikt en zijn goed onderhouden.	Het PBM biedt onvoldoende bescherming, draagt oncomfortabel en kan daardoor een nieuw gevaar introduceren.	Het PBM moet de juiste bescherming bieden, volledig zijn, onbeschadigd en niet verouderd zijn. Maar ook een redelijk draagcomfort hebben en passend zijn. Deze informatie staat in de bijhorende gebruikershandleiding en moet bekend of toegankelijk zijn.

3. Handmatig knotten van bomen	De gevaren en aandachtspunten	Beoordeling: mogelijke oorzaken van het gevaar	Maatregel: noodzakelijk om het risico aanvaardbaar te maken
	Het juiste gereedschap en ladders worden gebruikt en zijn goed onderhouden.	Het gereedschap en de ladders is niet goed gecontroleerd en optimaal te gebruiken. Hierdoor ontstaan aangepaste onveilige werktechnieken en omstandigheden.	Het gereedschap en de ladders moeten altijd geschikt zijn voor de werkzaamheden; niet te klein of te groot, niet te licht of te zwaar, enz.. Het gereedschap en ladders moeten goed onderhouden zijn zodat het optimaal kan functioneren; scherp en schoon, goed onderhoud voor aanvang en tijdens de werkzaamheden.
	Omgevingsveiligheid; passerende personen en aanrijdgevaar bij wegen en fietspaden.	Geen rekening gehouden met passanten die geraakt kunnen worden door vallend hout of zwiepende takken. Of dat zij de uitvoerende kunnen aanrijden.	Neem maatregelen waardoor de werkzaamheden veilig gepasseerd kunnen worden; tijdelijke verkeersmaatregel, waarschuwen, wegafsluiten en omleiden. Draag langs de weg signaalkleding.
	Organisatie van de uit te voeren werkzaamheden.	Slechte voorbereiding, indeling en afstemming van de werkzaamheden op de feitelijke omstandigheden.	Organiseer de werkzaamheden. Maak afhankelijk van de complexiteit afspraken op de werkplek of stel vooraf een werkplan op. Extra aandacht voor de onderlinge afstand van elkaar zodat de takken tijdens het knotten niemand kan raken.
	Vaardigheden, ervaring, voorlichting of opleiding.	Door te weinig 'kennis en kunde' ontstaan gevaarlijke situaties.	Alleen de personen met de juiste en noodzakelijke 'kennis en kunde' mogen bepaalde werkzaamheden uitvoeren. Zie opleidingsplan.